

DALDIS – Przewodnik dla trenerów szkolących z układania pytań z elementami oceny kształtującego

Przewodnik powinien być używany w połączeniu z zestawem slajdów – „DALDIS - Pisanie pytań z elementami oceny kształtującego.ppt” (pierwotna wersja została wykorzystana na warsztatach „Pisanie dobrych zestawów pytań” w dniu 2 czerwca 2021 r.

– dostępne jest nagranie).

Niniejszy przewodnik jest przeznaczony dla trenerów prowadzących warsztaty szkoleniowe dotyczące pisania pytań dostosowanych do zasad oceniania kształtującego w ramach projektu DALDIS. Przedstawia cele warsztatu, opisuje metodologię szkolenia i przedstawia główne koncepcje pedagogiczne oceniania formatywnego przyjęte w projekcie DALDIS.

Jak prowadzić szkolenie?

Zgodnie z założeniami, prawidłowo przygotowane szkolenie ma trzy następujące po sobie fazy, które odbywają się w dokładnie określonym czasie:

1. Warsztat wstępny (czas trwania 90 minut).

Celem pierwszego warsztatu jest:

- zapoznanie uczestników z głównymi koncepcjami pedagogicznymi leżącymi u podstaw naszego podejścia do oceniania kształtującego;
- zaprezentowanie typów pytań i podejścia do informacji zwrotnych, które wspierają ocenianie kształtujące;
- prezentacja przykładów różnych pytań i typów informacji zwrotnych;
- przećwiczenie z uczestnikami warsztatu tworzenia dobrych pytań i trafnej informacji zwrotnej służącej ocenianiu kształtującemu.

W ramach przygotowań do poprowadzenia Warsztatu wstępnego trenerzy mogą obejrzeć nagranie naszych warsztatów „Tworzenie prawidłowych zestawów pytań” oraz przeczytać „DALDIS: Wytyczne Pedagogiczne”. Trenerzy mogą również skorzystać z prezentacji warsztatowej „DALDIS – Pisanie pytań do celów oceniania kształtującego” i dostosować ją i/lub przetłumaczyć zgodnie z wymaganiami.

DALDIS – Przewodnik dla trenerów szkolących z układania pytań z elementami oceny kształtującego

2. Samodzielne pisanie pytań przez uczestników (do 2 tygodni).

Celem tej fazy jest stworzenie przyszłym autorom pytań okazji do praktyki.

Po warsztacie wstępnym uczestnicy powinni mieć odpowiednią ilość czasu na zapoznanie się z materiałami przedstawionymi w trakcie jego trwania i na samodzielne przygotowanie pytań oraz informacji zwrotnych zawierających komponent oceny formatywnej z wykorzystaniem zasad przekazanych na warsztacie wstępnym.

Uczestnicy powinni napisać pytania i odpowiadające im informacje zwrotne, które są odpowiednie dla ich kontekstu nauczania, ich programu nauczania i które mają zostać włączone do realizowanego przez nich procesu kształcenia.

Najlepiej byłoby, gdyby próbowali zadać pytania, korzystając z różnych dostępnych typów pytań.

Aby pomóc uczestnikom, należy im zapewnić następujące zasoby:

- DALDIS – Pisanie pytań zawierających ocenę kształtującą.ppt (Załącznik I)
- Przewodnik dla nauczycieli DALDIS: Pisanie pytań zawierających ocenę kształtującą (Załącznik II)
- DALDIS – weryfikacja jakości pytań (Załącznik III)

3. Warsztat końcowy (czas trwania 90 minut)

Celem Warsztatu końcowego jest:

- zapewnienie kontekstu dla dzielenia się zasobami i przeglądania pytań oraz informacji zwrotnych stworzonych przez uczestników w świetle ich potencjału do przeprowadzania oceniania kształtującego
- przekazanie kształtującej informacji zwrotnej i identyfikowanie obszarów możliwości dalszego rozwoju

DALDIS – Przewodnik dla trenerów szkolących z układania pytań z elementami oceny kształtującego

Jaka jest podstawa podejścia DALDIS do oceniania formatywnego?:

Stanowi ją przyjęcie strategii pisania pytań przy użyciu taksonomii Blooma, przy równoczesnym uwzględnieniu zasady oceniania kształtującego podczas pisania pytań i udzielania informacji zwrotnej.

1. Taksonomia Blooma to hierarchicznie ułożona struktura celów poznania i uczenia się. Poniższy obraz przedstawia taksonomię Blooma jako piramidę zawierającą umiejętności rozmieszczone na różnych poziomach. Umiejętności niższego rzędu znajdują się na dole piramidy, zaś umiejętności o wyższym poziomie trudności i zaawansowania, bardziej wymagające poznawczo, umieszczone zostały na górze.

DALDIS – Przewodnik dla trenerów szkolących z układania pytań z elementami oceny kształtującego

Każdy kolejny krok w taksonomii jest powiązany z czasownikami lub słowami opisującymi przykładowe działania, które uczniowie mogą wykonać, aby wykazać się kompetencjami przypisanymi do danego poziomu. Poniższa grafika przedstawia przykładowe czasowniki przyporządkowane do poszczególnych poziomów, których można użyć podczas tworzenia zestawów pytań.

DALDIS – Przewodnik dla trenerów szkolących z układania pytań z elementami oceny kształtującego

Ocenianie kształtujące:

OCENIANIE KSZTAŁTUJĄCE

Ocenianie kształtujące zostało zdefiniowane jako dowolna interakcja, która generuje dane na temat uczenia się uczniów i jest wykorzystywana przez nauczycieli i uczniów do: informowania o nauczaniu i uczeniu się; zdobycia danych o konkretnych trudnościach w nauce poszczególnych uczniów; wspierania procesu uczenia się (Lane i in., 2019). Zaletą tego podejścia jest fakt, iż nauczyciele mogą uzyskać dostęp do sposobu rozumienia przez ucznia zagadnienia, co można wykorzystać do indywidualizacji uczenia się i do systematycznego informowania ucznia przebiegu i efektach jego uczenia się poprzez systematyczne dostarczanie aktualnych informacji zwrotnych, aż do osiągnięcia oczekiwanego poziomu zrozumienia tematu (Baleni, 2015).

INFORMACJA ZWROTNA W OCENIANIU KSZTAŁTUJĄCYM

Cechą wyróżniającą ocenianie kształtujące jest dostarczanie informacji zwrotnych oraz dokonywanie korekt na każdym etapie procesu nauczania i uczenia się. Wysokiej jakości informacja zwrotna jest kluczową częścią procesu uczenia się i okazją do zapewnienia uczniowi dodatkowej możliwości uczenia się.

W przypadku oceniania kształtującego ważne jest, aby pamiętać o zasadzie, że błędna odpowiedź nie jest katastrofą. Uczeń może nie znać odpowiedzi, ponieważ pozostaje w procesie uczenia się, a każda nieprawidłowość, odpowiednio omówiona i wykorzystana, jest również okazją do nauki.

DALDIS – Przewodnik dla trenerów szkolących z układania pytań z elementami oceny kształtującego

Ważne punkty do zapamiętania na temat informacji zwrotnej:

Opisowa informacja zwrotna jest bardziej wartościowa dla ucznia niż stwierdzenie, że odpowiedź jest po prostu dobra lub zła

Informacja zwrotna jest skuteczniejsza, gdy jest postrzegana jako dotycząca drobniejszego zagadnienia (aby nie stanowiła dużego zagrożenia dla poczucia własnej wartości ucznia)

Informacja zwrotna daje uczniom drugą szansę na wykazanie się i odniesienie sukcesu w nauce

Informacja zwrotna powinna zawierać szczegółowe informacje o tym, jak poprawić odpowiedź

Zapewnia uczniowi dwa typy informacji: weryfikację (czy odpowiedź jest poprawna czy nie) oraz opracowanie odnoszące się do tematu

Informacja zwrotna dostarcza uczniowi wiadomości na temat przedmiotu oraz aktualnego stanu jego własnej wiedzy, które zwiększają jego możliwości opanowania materiału

Negatywna informacja zwrotna:

Przekazywanie informacji zwrotnych może potencjalnie wywoływać napięcie, jeśli nie zostanie wykonane prawidłowo. Z perspektywy motywacyjnej uważa się, że informacja zwrotna wpływa głównie na zmienne zależne, takie jak motywacja wewnętrzna, poczucie własnej skuteczności i wytrwałość.

Staraj się nie skupiać na negatywnych aspektach odpowiedzi ucznia. Zamiast tego **SPRÓBUJ SKUPIĆ SIĘ NA POZYTYWACH!**